

**ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava**

Bratislava, 11. 12. 2009
OE/8601/2009

**Usmernenie
o úprave opatrení v súvislosti s pandemickým vírusom chrípky A(H1N1) 2009**

Na základe epidemiologickej situácie vo výskyte pandemickej chrípky spôsobenej **pandemickým vírusom chrípky A(H1N1) 2009** a informácií z Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení (ECDC) Slovenská republika pristupuje k nasledovnej úprave vykonávaných opatrení.

Toto usmernenie bolo pripravené v spolupráci s hlavným odborníkom MZ SR pre epidemiológiu, hlavným odborníkom MZ SR pre infektológiu, Klinikou infektológie a geografickej medicíny v Bratislave, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

Týmto usmernením stráca platnosť usmernenie hlavného hygienika SR č. OE/5786/2009 z 4. 8. 2009 o úprave opatrení v súvislosti s výskytom ochorení vyvolaných vírusom chrípky A(H1N1)v.

1. Osobu s laboratórne potvrdeným vírusom pandemickej chrípky A(H1N1) 2009 (odbery vykonané sentinelovými lekármi – vid'. bod č. 5), pokiaľ si jeho klinický stav nevyžaduje hospitalizáciu, nie je nutné hospitalizovať. **Pacientov s príznakmi (klinickým obrazom) chrípky alebo chrípke podobných ochorení ošetrujú primárne všeobecní lekári pre dospelých, všeobecní lekári pre deti a dorast, lekári LSPP, lekári v pohotovostných službách, lekári centrálnych príjmov.** Zdôrazňujeme, že v chrípkovom období je kladený dôraz na skúsených lekárov prvého kontaktu, aby chrípke podobné ochorenia posudzovali podobne ako po minulé chrípkové sezóny (s výnimkou ťažkých stavov) a odberali materiál na laboratórnu diagnostiku chrípky podľa bodu č. 5 tohto usmernenia.
2. Ak u hospitalizovaného pacienta dôjde počas hospitalizácie k zlepšeniu klinického stavu, môže byť takáto osoba prepustená do domácej liečby.
3. Pacienti s veľmi ťažkým priebehom pandemickej chrípky A(H1N1) 2009, ktorých stav si vyžaduje ventilačnú podporu, môžu byť hospitalizovaní na príslušných oddeleniach anesteziológie a intenzívnej medicíny.
4. O liečbe chrípky antivirotikami rozhoduje ošetrujúci lekár. V súčasnosti je pandemický vírus chrípky A(H1N1) 2009 citlivý na inhibítory neuraminidázy (oseltamivir, zanamivir). Liečba chrípky sa vo všeobecnosti riadi Odborným usmernením MZ SR o liečbe chrípky a jej komplikácií a prevencii chrípky uverejnenom vo Vestníku MZ SR č. 10191/2006-OZS zo dňa 22. 5. 2006. Indikácie

a liečbu aktuálne upravuje súhrn charakteristických vlastností lieku (SPC) inhibítorov neuraminidázy. Aktuálny postup v liečbe závažných prípadov chrípky upravuje Odporúčanie Ústrednej komisie pre racionálnu antiinfekčnú liečbu a antibiotickú politiku. Manažment pacientov so závažnou pneumóniou – december 2009 zo 4. 12. 2009.

5. Pri odberoch biologického materiálu na virologické vyšetrenie sa postupuje nasledovne. Virologické vyšetrenie je potrebné vykonať **u osôb hospitalizovaných s ťažkými chrípkou podobnými ochoreniami a poruchami dýchania** v rámci sledovania SARI a u všetkých úmrtí (viď bod č. 6) na chrípkou podobné akútne respiračné ochorenia (virologické vyšetrenie sa opakovane nevykonáva ak bol laboratórne potvrdený pandemický vírus A(H1N1) 2009 už pred úmrtím). **V ambulanciách infekčných oddelení a pohotovostných služieb sa odbery na chrípkou nevykonávajú.** Odber vzoriek na virologické vyšetrenie v rámci prvého kontaktu budú robiť iba sentineloví terénni ošetrojúci lekári (Sentineloví lekári sú dobrovoľní lekári ktorí sa od roku 2003 zúčastňujú surveillance chrípky na Slovensku). V súčasnej situácii, kedy prakticky všetky ochorenia na chrípkou vyvoláva pandemický vírus A(H1N1) 2009, sa neodoberajú vzorky biologického materiálu paušálne, ale **iba v špecifických situáciách** (epidémie v školských a v predškolských kolektívoch, domovoch dôchodcov a pod.).
6. **Odber materiálu na virologické vyšetrenie akútnych respiračných ochorení (vrátane chrípky) od zomretých treba vykonať čo najskôr po úmrtí.** Odoberá sa nekrotické tkanivo veľkosti 1cm³ z: trachey, bifurkácie bronchov a pľúc z okraja zápalového ložiska, z mozgu z okolia komôr s ependymom, pečene a sleziny, najmä pri perakútnom priebehu ochorenia. Každý materiál sa odoberá osobitne do špeciálneho virologického odberového média so sprievodným lístkom. Ak bolo ochorenie virologicky potvrdené už pred úmrtím, na pitve a odbere nekrotického tkaniva sa netrvá.
7. Postup pri odberoch materiálu – nazopharyngálnych výterov a sekčného materiálu je v podrobnom popise, ktorý s odberovými médiami distribuuje NRC a virologické laboratórium v Banskej Bystrici. Na sprievodný lístok je potrebné uviesť meno, bydlisko, dátum narodenia a prípadného úmrtia pacienta, dátum a čas odberu vzorky, dátum vzniku a klinické príznaky ochorenia, dátum očkovania, ak bola osoba očkovaná aj druh očkovacej látky.
8. V prípade laboratórne potvrdenej pandemickej chrípky A(H1N1) 2009 netreba robiť výtery kontaktom týchto osôb. Kontakty chorých, u ktorých bol laboratórne potvrdený vírus pandemickej chrípky A(H1N1) 2009 nie sú obmedzované v pohybe. Ošetrojúci lekár ich poučí o charaktere ochorenia a ďalšom postupe.
9. Tehotné ženy, u ktorých je podozrenie na pandemickú chrípkou A(H1N1) 2009 alebo bol u nich virologickým vyšetrením potvrdený vírus pandemickej chrípky A(H1N1) 2009 môžu rodiť na gynekologických oddeleniach za dodržania zásad hygienicko-epidemiologického režimu (izolácia v rámci oddelenia, použitie osobných ochranných pomôcok).
10. Vkladanie laboratórne potvrdených prípadov chrípky do epidemiologického informačného systému (EPIS), časť Prípady zabezpečujú pracovníci oddelení epidemiológie RÚVZ v SR. Hlásenie celoslovenských virologických údajov do EuroFlu a TESSy zabezpečia pracovníci odboru lekárskej mikrobiológie NRC pre chrípkou ÚVZ SR. Hlásenie celoslovenských epidemiologických údajov do EuroFlu a TESSy zabezpečia pracovníci odboru epidemiológie ÚVZ SR. Hlásenie individuálnych prípadov do TESSy zabezpečia pracovníci odboru epidemiológie

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Do EPIS sa hlásia aj pravdepodobné prípady pandemickej chrípky (choré osoby, ktoré neboli laboratórne potvrdené a boli v kontakte s osobou, u ktorej sa laboratórne potvrdila pandemická chrípka A(H1N1) 2009).

11. Európska sieť WHO pre surveillance chrípky (EuroFlu) a európska sieť ECDC pre surveillance (TESSy) zavádzajú v rámci surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení v chrípkovej sezóne 2009/2010 osobitné sledovanie, **virologické vyšetrenie a individuálne hlásenie tzv. SARI** (Severe Acute Respiratory Infection). Ide o ochorenia a úmrtia na závažné akútne respiračné infekcie vyžadujúce hospitalizáciu z dôvodu respiračných ťažkostí. Toto sledovanie sa javí ako najracionálnejší a zároveň efektívny spôsob monitorovania súčasnej chrípkovej pandémie. Poukáže na stupeň závažnosti pandémie, poskytne informácie o proporcií pandemického vírusu chrípky A(H1N1) 2009 a iných spolu cirkulujúcich subtypov v etiológii ochorení a úmrtí na SARI, o frekvencii základných chronických ochorení u osôb so SARI a o ďalších ukazovateľoch umožňujúcich včasnú implementáciu potrebných opatrení. Podrobnosti o zavedení monitorovania SARI v Slovenskej republike boli listom hlavného hygienika SR č. OE/8239/2009 zaslané na všetky RÚVZ v SR, predsedom samosprávnych krajov a riaditeľom nemocníc v SR a sú k dispozícii na internetovej stránke ÚVZ SR www.uvzsr.sk.
12. **Pohotovostné služby pracovníkov odborov epidemiológie RÚVZ** v Slovenskej republike sú zabezpečené denne počas pracovných dní od 8.00 do 15.00 hod. a počas víkendov a sviatkov od 8.00 do 15.00 hod.
13. Každodenný monitoring internetových stránok a správ z EWRS, ECDC a WHO vykonáva odbor epidemiológie ÚVZ SR. Informácie o priebehu súčasnej pandémie A(H1N1) 2009 v Európe a vo svete sú pravidelne aktualizované na internetovej stránke Európskeho centra pre kontrolu a prevenciu ochorení (www.ecdc.europa.eu).
14. Informácia o situácii vo výskyte chrípky vyvolanej pandemickým vírusom A(H1N1) 2009 na Slovensku je súčasťou informácie o výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípky a chrípke podobných ochorení, ktorú vypracováva odbor epidemiológie ÚVZ SR raz týždenne, t. j. každý piatok.
15. Služby na „Call centre“ budú až do odvolania naďalej 24 hodín denne zabezpečovať pracovníci odboru epidemiológie ÚVZ SR prostredníctvom mobilného telefónu a budú občanov usmerňovať v zmysle nových opatrení a postupov.

Toto usmernenie nadobúda účinnosť 11. decembra 2009.

doc. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik SR

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
826 45 Bratislava, Trnavská cesta 52
-1-